

Nr 115

Av herrar Wahrendorff och Svensson i Vä, om slopande av kravet att valsedel upptar valbart namn, m. m.

(Lika lydande med motion nr 98 i Första kammaren)

Fr. o. m. 1960 års val ersattes de s. k. röstlängdsutdragen av de obligatoriska röstkorten. Denna åtgärd tillkom i syfte att underlätta för väljarna att utöva sin rösträtt. Resultatet blev också en avsevärd ökning av antalet poströstande. Å andra sidan medförde reformen en ökad kassation av valsedlar och då i första hand på grund av att valbart namn saknades på valsedeln. I syfte att motverka den ökade kassationen har nu en ändring gjorts i vallagstiftningen, som möjliggör för väljarorganisationerna att vid riksdags- och landstingsval tillhandahålla s. k. rikslistor. Åtgärden har säkerligen bidragit till att kassationen minskat och innebär alltså ett steg i rätt riktning.

Vi anser det emellertid synnerligen angeläget att man ånyo tar upp frågan om att slopa kravet att valsedel upptar valbart namn. Ett undantag från denna allmänna regel finns redan stadgat i § 79 i lag om val till riksdagen. 1955 års valutredning har vid sin tidigare prövning ansett att en sådan reform skulle strida mot gällande valsystems karaktär av personalval och ansåg sig därför inte beredd att då framlägga förslag i frågan. Även om nuvarande valsystem grundar sig på personalval framstår ett borttagande av kravet på valbart namn som angeläget för förenkling av poströstningen. Man kan säga att den accepterade metoden av s. k. rikslistor kan få en centralkorrigeringseffekt på personalval, vilket sålunda talar för slopande av kravet på namn. De väljare som har intresse av personvalet kommer säkerligen även i fortsättningen att se till att de erhåller önskad valsedel. Det bör också framhållas att det liksom hittills kommer att framstå som angeläget för väljarorganisationerna att se till att väljarna får de ordinarie valsedlarna.

Genom att slopa kravet att valsedel upptar valbart namn skulle man åstadkomma en sådan förenkling att det borde vara möjligt för partierna att — som nu sker vid vallokalerna — få lägga ut valsedlar vid postanstalterna under den tid röstmottagning äger rum. De valsedlar som skulle läggas ut på postanstalterna behövde då endast uppta partibeteckning.

Med hänvisning till vad som ovan anförts får vi föreslå,

att riksdagen beslutar hemställa att Kungl. Maj:t prövar frågan om följande ändringar i vallagstiftningen:

dels slopande av kravet att valsedel upptar valbart namn,
dels åläggande av skyldighet för postverket att möjliggöra för partier (valkorporationer) att å postanstalterna få lägga ut valsedlar under den tid röstmottagning pågår.

Stockholm den 23 januari 1963

Harry Wahrendorff

Gustaf Svensson

i Vä